Бобало Юрій Ярославович –

доктор технічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, ректор Національного університету «Львівська політехніка», почесний доктор (Doctor Honoris Causa) Вроцлавської політехніки (Республіка Польща).

Коло наукових інтересів: проблеми теорії та практики вищої освіти, проектування радіоелектронної апаратури, розвиток теорії й методів проектування радіоелектронних кіл, систем і комплексів та забезпечення їх якості. Є автором близько 300 наукових і навчально-методичних праць, у тому числі монографій, підручників і навчальних посібників.

e-mail: rector@lp.edu.ua

Козловський Юрій Михайлович –

доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та соціального управління Інституту психології та права Національного університету «Львівська політехніка». Є автором понад 120 наукових публікацій з актуальних питань професійної освіти, едукативної інтегративності, побудови математичних моделей навчального процесу.

Коло наукових інтересів: моделювання наукової діяльності вищих навчальних закладів, едукативна інтегративність, економіка освіти.
e-mail: yuriy.m.kozlovskiy@lpnu.ua

УДК 37.01

МОДЕЛЮВАННЯ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДДЮ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

У статті визначено педагогічні умови моделювання роботи зі студентською молоддю в навчально-виховному процесі з досвіду роботи Національного університету «Львівська політехніка», зокрема: створення сприятливих умов навчання та виховання, педагогічної підтримки студентів; цілеспрямовану й науково-обґрунтовану індивідуальну роботу в навчальний і позанавчальний час, особливо у гуртожитках; розробку та впровадження ефективних форм роботи з профілактики девіантної поведінки, пропагування й залучення молоді до здорового способу життя; підвищення правової свідомості молоді, виховання свідомої громадянської позиції; формування потреби у моральному самовизначенні; здійснення спеціальної підготовки адміністрації та викладачів навчальних закладів із попередження девіантної поведінки.

Ключові слова: студентська молодь; моделювання; навчально-виховний процес; Національний університет «Львівська політехніка».

Постановка проблеми. В контексті проблем студентської молоді зазначимо, що сучасне суспільство у світлі останніх змін створює нові можливості, які вона може реалізувати через інноваційні інформаційні технології, академічну мобільність за умови відкритих європейських кордонів та можливостей набуття якісної освіти під час одержання навчального досвіду в достудентський період. Водночас, актуалізується низка проблем соціально-економічного,

психолого-педагогічного та організаційно-діяльнісного змісту, які необхідно аналізувати, виправляти й реалізовувати у руслі прогресивного становлення та розвитку молодшої людини.

Актуальним і таким, що потребує негайного вирішення вважаємо питання щодо контролю інформації, яка розміщується в Інтернеті, однак жорстка політика з боку державних інституцій означатиме відхід від демократичних цінностей і буде малоефективна. Тому поряд із всевітньою інформаційною мережею повинні активно діяти традиційні агенти соціалізації молодого покоління: сім'я, школа та вищі навчальні заклади.

Розуміння та вирішення цих проблем допоможе покращити основний результат і мету педагогічного процесу – підготовку конкурентоспроможного на ринку праці фахівця, формування гармонійної особистості фахівця, який би міг і хотів працювати саме в Україні, сповідував основні морально-етичні принципи громадянина сучасного суспільства.

Аналіз літератури з проблеми дослідження. Аналіз літератури, що стосується моделювання роботи зі студентською молоддю та його реалізації в навчально-виховному процесі, свідчить про його актуальність. Цій проблемі присвячено низку досліджень, зокрема це методологічні засади навчання та виховання у ВНЗ (В. Кремін, І. Зязюн, С. Гончаренко, К. Мангейм, В. Галузинський), міжкультурні пріоритети у виховному процесі (Е. Żmijewska, J. Zimny), моделювання педагогічної діяльності (О. Столяренко, С. Фаренік), моделі управління освітою (В. Вікторов) тощо. Загалом, соціальний портрет сучасної студентської молоді формується під впливом різноманітних економічних, суспільно-політичних, географічних, ментальних та соціальних чинників, вивчення яких і зумовило тему нашої статті.

На основі аналізу наукової літератури та багаторічних власних спостережень і пошуків, можемо виокремити основні проблеми, які є важливими для сучасної молоді, оцінки її діяльності старшим поколінням і молодіжної політики держави. Саме вирішення суперечностей між цими інституціями студентського життя спонукає до пошуку шляхів їх вирішення на рівні Університету та держави.

Формулювання цілей статті та постановка завдань. Основною метою статті є – висвітлити досвід та перспективи моделювання роботи зі студентською молоддю в навчально-виховному процесі національного університету «Львівська політехніка».

Основними завданнями було визначено такі:

- виділення проблем самими студентами;
- виділення проблем представниками старшого покоління;
- виділення опорних теоретичних засад для побудови моделі на основі відомого та власного педагогічного досвіду;
- обґрунтування педагогічних умов, які сприятимуть попередженню девіантної поведінки у студентському середовищі;
- аналіз наслідків неконтрольованого використання Інтернет як однієї з причин девіантної поведінки окремих студентів;
- визначення пріоритетів у формуванні педагогічної роботи в НУ «Львівська політехніка» як основи побудови моделі.

Основна частина. Студентська молодь – це найактивніша й найрадикальніша соціально-демографічна група, що переживає період становлення соціальної зрілості, адаптації до світу самостійних людей у період навчання у вищому навчальному закладі. У студентський період людина переживає важливий етап сімейної та позасімейної соціалізації, процес становлення особистості, навчання, засвоєння цінностей, норм, установок, зразків та протоколів поведінки, прийнятих у суспільстві.

Безперечно, що до НУ «Львівська політехніка» приходять студенти, які мають достатньо високий рівень попереднього навчального досвіду, високі результати ЗНО та які чітко виокремили для себе основну мету: здобути якісну освіту і бути успішно реалізованими на ринку праці.

Студентство університету за результатами опитування виділяє такі проблеми, які розміщуємо в ієрархічній послідовності, найчастіше зазначуваної самими студентами:

- психологічні та професійні проблеми адаптації до навчання в умовах ВНЗ;
- безробіття та проблеми працевлаштування в майбутньому;
- сумніви й розчарування щодо обраної професії;
- матеріальна залежність від будь-кого;
- корупція в країні, яка породжує почуття страху й безперспективності;
- зниження якості освіти через низьку соціальну престижність педагогічної професії та недостатні темпи її модернізації;
- недовіра суспільству щодо дотримання моральних цінностей і вимушеність проживати поруч із людьми, які порушують закони, етичні норми соціального співжиття і, при цьому, не несуть за це ніякої відповідальності;
- матеріальний статус, що не дає студентіві долучатись до світової та національної культури через недостатність коштів;
- страх створювати сім'ю через низьку причин, які зазначено вище.

По-іншому до проблем молоді ставить старше покоління, справедливо вважаючи, що молодь – це майбутнє держави, але ця «сучасна молодь ну зовсім не така». Так думає й більше половини науково-педагогічних працівників нашого Університету. Проте, часто молоде покоління вступає у суперечність із старшим і те, що більш досвідченим здається необхідним, для молоді звучить безглуздо й смішно. Але так було, є і буде завжди, бо саме в розумному розв'язанні цієї суперечності між поколіннями бачимо розвиток і поступ вперед. Коротко зупинимось на проблемах молоді з погляду старшого покоління:

- поширення вживання алкоголю та наркотиків;
- девіантна поведінка в підлітковому й, нерідко, в студентському віці;
- аморальність, яка проявляється у ранніх дошлюбних стосунках;
- небажання працювати за будь-яких умов, а тільки за високі заробітні плати;
- низький рівень загальної культури;
- байдужість до суспільно-політичних подій;
- низька громадська активність.

Якщо проаналізуємо проблеми, які виокремлюють представники «досвідченої» частини суспільства, то можемо зазначити, що в організуванні роботи сучасних навчальних закладів, починаючи з молодшої школи й закінчуючи університетом, є багато проблем виховного змісту і, саме, виховання потребує нових змістовних підходів в інтеграції з навчанням. На нашу думку, ці проблеми закладено вже у сім'ї, й відсутність правильного родинного виховання, що базується на моральних, етичних та релігійних принципах, створює ненадійну фундаментальну базу у становленні молоді людини.

Звичайно, родинне виховання не усуне проблем, які повинні вирішуватись на державному рівні. І тут непочатий край роботи державним інституціям, які опікуються проблемами навчання й виховання, адже виховання — це вбирання в себе кожною особистістю культури рідного народу, що допомагає передаванню, освоєнню та творчому використанню досвіду попередніх поколінь, забезпечує продовження культурно-історичних традицій батьків, творить з вихованця людину своєї епохи, вводить його у сферу загальнолюдських цінностей, це мистецтво, яке добуває з глибини душі людини та пробуджує до життя все, що в ній дремає, яке розвиває одночасно всі її сили й допомагає їй прямувати до мети, словом освічує людину [3].

В. Сухомлинський розумів виховання як самостійну бажану соціальну дію [11]. У сучасному навчальному закладі педагогічний процес має поєднувати виховання потреб нації, держави, людської цивілізації й особистості на всіх етапах його реалізації.

На основі досвіду передових педагогів сучасності у стінах НУ «Львівська політехніка» під час планування виховної роботи спираємось на:

- зміст і вплив інформаційних джерел на формування особистості сучасного студента;
- сімейні традиції та моральні цінності студентів;
- соціально-психологічні особливості студентської молоді;

- формування науково-педагогічного складу університету;
- готовність науково-педагогічних працівників до партнерських стосунків зі студентами в аудиторній та позааудиторній взаємодії;
- загально-державні тенденції щодо формування позитивного ставлення студентської молоді до загальнолюдських та національних цінностей.

Зупинимось конкретніше на деяких з них. К. Мангейм стверджував, що система цінностей кожного покоління залежить від обставин її формування [8]. Сучасне молоде покоління формується у час, коли глобальні та національні процеси тісно пов'язані між собою, а розвиток Всесвітньої Мережі, як глобального мас-медіа, зробив кожного її користувача учасником суспільних процесів. Остеронь бути неможливо. Це створює певні особливості політичної соціалізації молоді в Україні. Саме студентство було активним учасником Революції Гідності, її рушійною силою, причиною та мотиватором численних її подій та позитивних наслідків.

Ключовим інформаційним джерелом тих часів став Інтернет та соціальні мережі. Саме інформаційні процеси он-лайн (публікації у соцмережах, stream-відео безпосередніх учасників протистояння, фото та репортажі провідних світових медіа, їх миттєвість та очевидність, визначили позицію світового суспільства до подій у Києві восени та взимку 2013-2014 рр., саме вони продовжують впливати на ставлення суспільства загалом і молоді зокрема до подій на Донбасі та в Криму.

У переважній більшості Інтернет-середовище засноване на цінностях, що є базовими для демократичного суспільства: свобода слова, політичний плюралізм, вільний доступ до інформації, свобода організацій та зібрань. Однак, інформаційні процеси та потоки сучасного суспільства неосяжні, й молодь потрапляє у їхній вир із несформованою психікою та неусталеними соціальними нормами. Інтернет приваблює молодь через його доступність, свободу, безмежні можливості, технологічність і швидкість. Молоді люди потребують «все і зараз», це покоління дії, яке прагне практичних навичок, спроб та експериментів, це покоління нестримної цікавості. Інтернет дозволяє реалізувати всі ці прагнення та пропонує широкий вибір реалізації суспільних та індивідуальних потреб і можливостей.

Мусимо визнати, що молоде покоління у переважній більшості випадків здобуває інформацію, знання, друзів, уподобання, а згодом і переконання, з Інтернету. Персональне інформаційне середовище відіграє важливу роль у житті людини, воно реалізує її інтереси, прагнення, підтримує віддалений зв'язок із друзями та рідними, формує професійні зв'язки тощо. Активність в Інтернеті, її позитивні й негативні вияви, часто визначають можливість особи обійняти певну посаду, впливає на розвиток кар'єри, робить людину відомою та популярною у певних інформаційних та суспільних колах.

В університеті «Львівська політехніка» враховано ці вподобання молоді працювати з джерелами в Інтернеті, і тому обов'язковим для кожного науково-педагогічного працівника є розміщення навчально-методичних матеріалів у віртуальному навчальному середовищі, яке студенти високо оцінюють. Інформація в навчально-методичних матеріалах постійно оновлюється, є можливість викладачеві працювати зі студентом у режимі он-лайн, творчо впливати на його результати навчання, залучати до науково-дослідної роботи. Зазначимо, що студентське життя – це не тільки навчальний процес і учіння, а й період активної соціально-побутової та громадської діяльності. Саме сучасна Мережа сприяє створенню умов для налагодження зв'язків між різними соціальними групами.

Особливо важливими для соціалізації є тематичні соціальні мережі, які за допомогою спілкування передають користувачам певний соціальний досвід, знання, норми і традиції певної спільноти. Так молодіжна спільнота комунікує з іншими спільнотами, не будучи їхніми членами в реальному житті, й цим самим розширює свій соціальний досвід і прискорює адаптацію в соціумі. З часом деякі активні групи продовжують свою діяльність і в реальному світі. Важливо, щоб така комунікація була спрямована на створення та розвиток і запобігала ворожнечі, руйнуванню, жорстокості та насиллю. Однак, така загроза існує.

Класичні й посткласичні погляди на суспільно-політичні процеси, вступаючи у суперечність між собою, сприяють їх модернізації, а молоді люди часто стають жертвами такої ранньої модернізації. Їм нічого втрачати, й вони мало на що сподіваються, тому надто легко стають жертвами спокусників. Вони є резервною армією демагогів, вони живлять усі культу, які обіцяють мученицьке існування. Те, що раніше належало до негативного впливу вулиці «перебирає» на себе Інтернет і робить його доступним для кожного підлітка перед екраном монітора. Для молоді, а, особливо, для першокурсників, стає доступною інформація, яка раніше табуувалася суспільством, і молода людина, незважаючи на можливості анонімності в мережі, залишається відкритою перед жорстоким суспільством дорослих. Існує думка, що Інтернет став одним з видів «буферної» реальності, що охороняє особистість від прямого зіткнення з реальним світом, реальним людським спілкуванням. Що знаходить студент в Інтернеті крім навчальної та наукової інформації?

- Заборонений або небажаний для певного віку контент, що містить, наприклад, способи виготовлення спиртних напоїв, вибухових, отруйних чи наркотичних речовин тощо.
- Ігри, які, зазвичай, є інтерактивними, мають он-лайн версії, та відіграють роль традиційної анімації (мультиплікації).
- Аніме – японська анімація, більша частина якої (на відміну від мультфільмів інших країн, що розраховані на перегляд дітьми) має цільовою аудиторією молодь.
- Групи за інтересами в соціальних мережах, найбільш небезпечними з яких, незважаючи на їх малу чисельність, є так звані групи «смерті». Участь у них загрожує каліцтвами та суїцидом. Незважаючи на заборону таких груп та неправдивість повідомлень про існування частини із них, вони є суттєвою небезпекою для молоді, а особливо в період адаптації студентів до навчання у ВНЗ. Організатори груп використовують спеціальні маніпулятивні технології впливу на свідомість із злочинною метою.

Наслідком неконтрольованого, нецільового використання мережі є девіантна поведінка окремих студентів, яка на фоні кризових суспільно-економічних процесів і виокремлених вище проблем студентства виявляється в ігноруванні наявних в суспільстві норм права та моралі, девіантними проявами (порушення закону, вживання алкоголю та наркотиків, втрата інтересу до життя), що призводить до суїцидальної поведінки. Ці обставини актуалізують необхідність визначення основних детермінант та педагогічних умов попередження девіантної поведінки в сучасному молодіжному середовищі, особливо у гуртожитках.

На основі аналізу наукової літератури до основних детермінант девіацій молоді відносимо соціально-економічні, соціально-педагогічні, соціально-культурні, медико-біологічні та психологічні причини. Як свідчить статистика, в Україні є суттєві проблеми щодо вживання алкоголю, куріння, а як наслідок – різноманітні захворювання [9] (рис.1 і 2).

Вражають такі статистичні дані: у третини 10-11-річних дітей переважають фізичні форми агресивності, у 12-13-річних вони притаманні половині учнів, у 14-15-річних вони виражені у 72% учнів. Відзначено активізацію агресивності серед дівчат: 12 років тому серед правопорушників було 5-7% дівчат, нині – 15-17%. Характерно, що прояви агресивності реєструють як у підлітків «груп ризику», так і в дітей із благополучних сімей. Дві третини дітей і підлітків відчувають на собі прояви насильства: фізичного, психологічного чи сексуального. Третина дітей в Україні щороку є свідками актів насильства в сім'ї; третина підлітків зазнає насильства в інтимних стосунках.

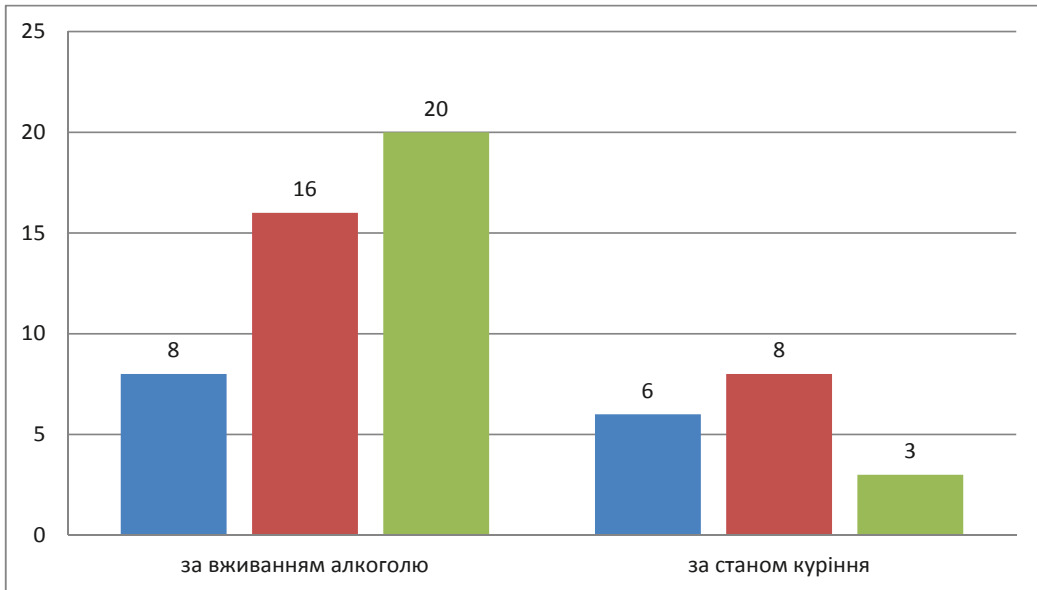

Рис.1. Статистика України за вживанням алкоголю та станом куріння

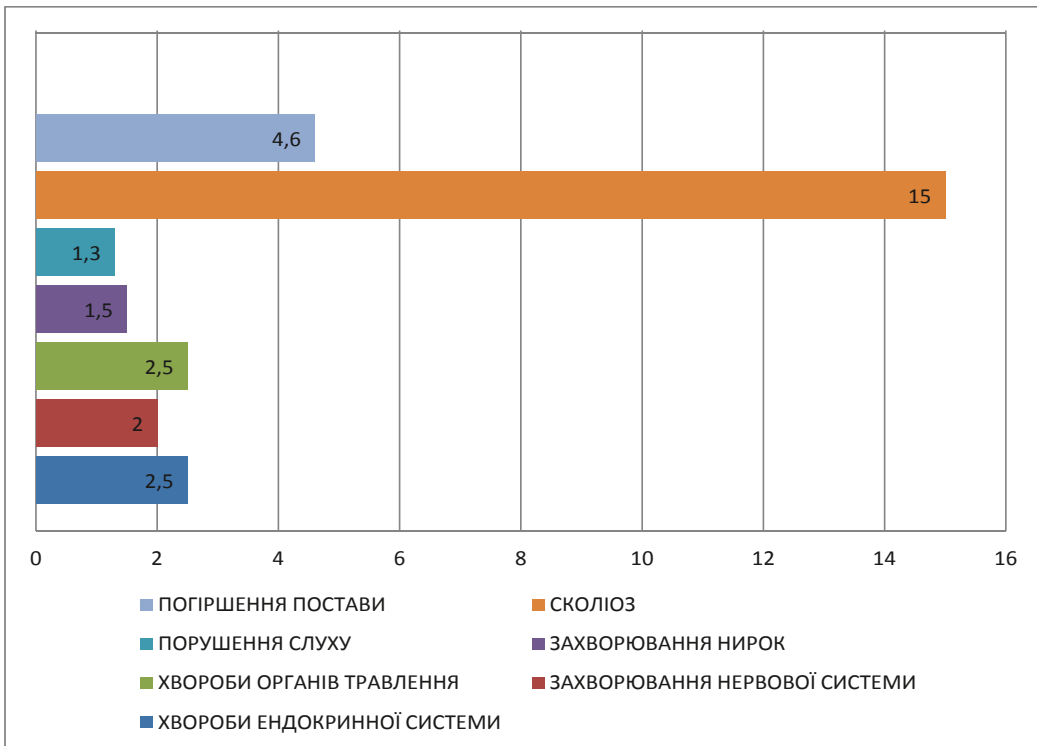

Рис.2. Частота втрати здоров'я

За останні 10 років вдвоє збільшилася кількість алкоголіків і наркоманів серед молодих батьків. У таких сім'ях кожна третю дитину б'ють дуже часто, кожна десяту – постійно, кожна п'яту – ображають, принижують її гідність. Проблема самогубства серед неповнолітніх викликає серйозні побоювання. Частота суїцидальних дій серед молоді протягом двох останніх десятиріч зросла удвічі (приблизно 5 тисяч молодих людей 15-24 років щороку). У 30% осіб у віці 14-24 років бувають суїцидальні думки, а 6% юнаків і 10% дівчат здійснюють суїцидальні дії. Із загальної кількості суїцидів 90% скоюють діти та підлітки з психотичними станами й лише 10% – без психотичних розладів. Тільки в 10% суїцидальна поведінка має на меті самогубство, і в 90% – це привертання до себе уваги значущих осіб [9].

Ценаші майбутні студенти, і тому, подолання такої складної соціально-педагогічної проблеми як девіантна поведінка молоді передбачає вивчення всього комплексу причин її виникнення, створення системи превентивних заходів, спрямованих на протидію умовам і чинникам девіантної поведінки. **До педагогічних умов, які сприятимуть попередженню зростання девіантної поведінки у студентському середовищі ми відносимо:**

- створення сприятливих умов розвитку, навчання й виховання, педагогічної підтримки студентів у адаптації до умов навчального закладу;
- цілеспрямовану та науково-обгрунтовану індивідуальну роботу в навчальний і позанавчальний час, особливо у гуртожитках;
- забезпечення умов для усунення чинників девіантної поведінки (за допомогою організаційних форм і методів навчання: лекції, практикуми, інструктажі, бесіди із спеціалістами, консультування, спілкування тощо);
- розроблення та впровадження ефективних форм роботи із профілактики девіантної поведінки, пропагування й залучення молоді до здорового способу життя;
- підвищення правової свідомості молоді, виховання свідомої громадянської позиції, вирішення та подолання конфліктів;
- формування потреби у моральному самовизначенні, морально-психологічній стійкості як основного характерологічного утворення, навичок відмови від проявів девіантної поведінки;
- здійснення спеціальної підготовки адміністрації та викладачів навчальних закладів для попередження девіантної поведінки шляхом розумного контролю та спрямування навчальної діяльності студента в необхідному напрямі.

Виховна робота, що спрямована на позитивний результат у контексті зазначеного вище, в НУ «Львівська політехніка» враховує саме ці інституції і представлена на моделі виховної роботи, як важливого елемента навчально-виховної роботи в НУ «Львівська політехніка».

Саме продумана та налагоджена система роботи між елементами цієї моделі як динамічної системи, формує якісну виховну роботу, ефективність якої підтверджується зниженням кількості порушень студентами Університету, активізацією науково-дослідної роботи, реалізацією академічної мобільності. З метою координації роботи всіх учасників навчально-виховного процесу в Університеті проводиться чітка організаційна робота, яка базується на плануванні виховної роботи із залученням усіх суб'єктів навчального процесу, надається методична література з організування та проведення цієї роботи, яка має рекомендаційно-творчий характер з урахуванням запитів, потреб і можливостей студентської молоді, активним залученням органів студентського самоврядування та урахування студентських ініціатив.

Професорсько-викладацький склад НУ «Львівська політехніка» чітко розуміє завдання виконання інформаційної та професійної функцій педагогічного процесу й реалізовує ці функції через зміст освіти, методи, засоби та новітні технології навчання й виховання, перебуваючи у постійному пошуку ефективних методів і засобів їх впровадження.

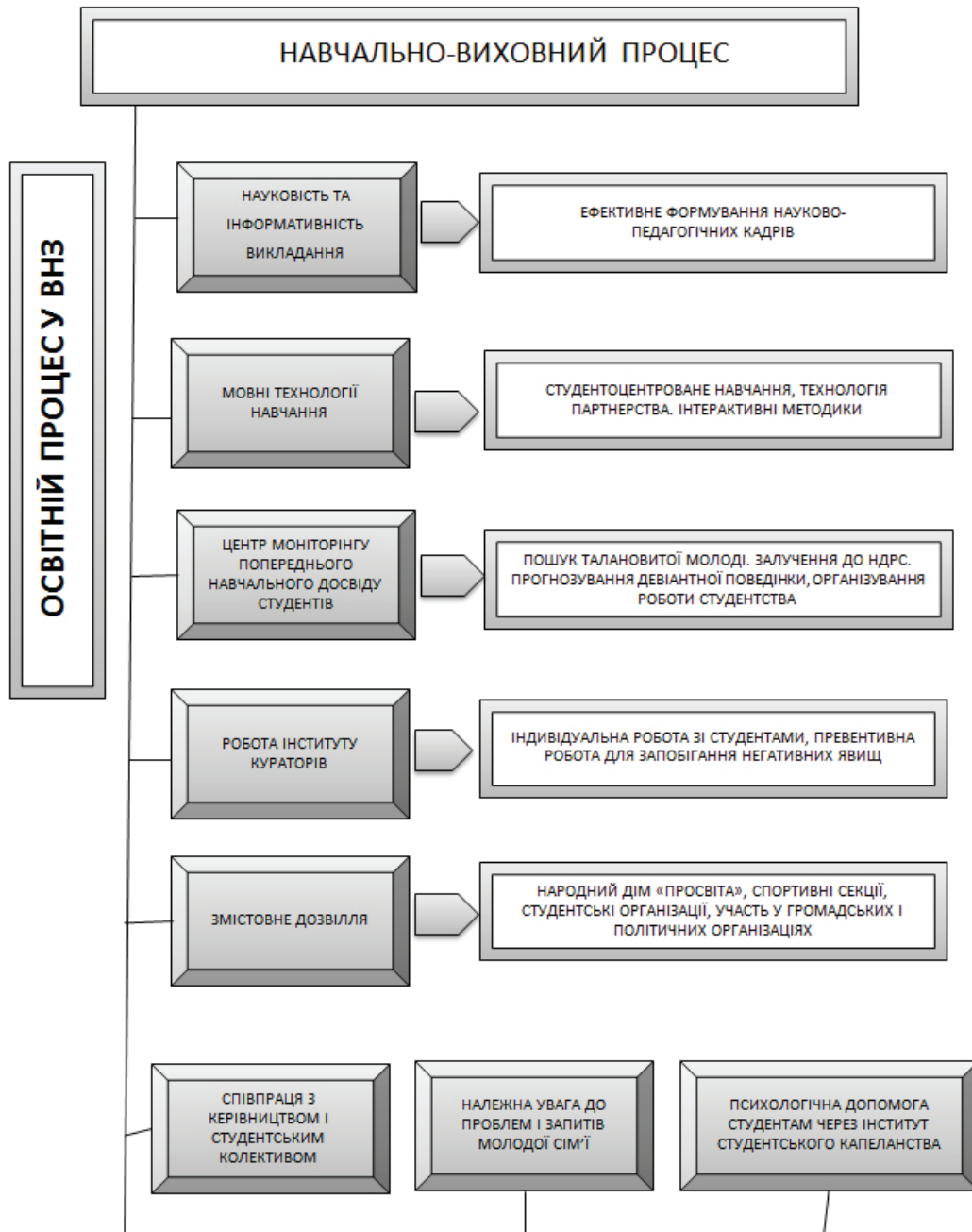

Рис.3. Модель виховної роботи в Національному університеті «Львівська політехніка».

Висновки. Таким чином, у сучасному інформаційному суспільстві в умовах навчального закладу на порядок денний виходить комплексний підхід в організуванні виховної роботи з молоддю, в якій основний акцент ставимо на врахуванні індивідуальних особливостей особистості студента та налагодженні ефективної системи допомоги кожному студенту в його успішній самореалізації. Основними пріоритетами у формуванні педагогічної роботи в НУ «Львівська політехніка» є запити та проблеми молоді, її соціальне становлення, участь у суспільному житті й напрацювання рекомендацій для запобігання та подолання кризових явищ у визначених сферах життєдіяльності студентів.

До подальших досліджень відносимо вивчення природи взаємозв'язків і механізму взаємозалежності між елементами запропонованої нами моделі та її вдосконалення.

Використані джерела

1. Бобало Ю. Запровадження та використання Болонських інструментів прозорості в європейському просторі вищої освіти [Текст] / Ю. Бобало, В. Павлиш, А. Загородній, І. Бабін // Вища школа [Текст] : наук.-практ. вид. / Т-во «Знання» України. – 2014. – № 1. – С. 19–31.
2. Вікторов В. Нові моделі управління освітою / В. Вікторов // Вища освіта України. – 2005. – № 2. – С. 66–71.
3. Галузинський В. Педагогіка: теорія та історія [Текст] : навч. посібник / В. М.Галузинський, М. Б. Євтух. – К. : Вища школа, 1995. – 237 с.
4. Гончаренко С. У. Гуманізація освіти – запорука виховання творчої та духовно багатой особистості / С. У. Гончаренко // Дидактика професійної школи : зб. наук. праць Хмельницького нац. ун-ту. – Хмельницький, 2005. – Вип. 3. – С. 19–23
5. Дистервег А. О высшем принципе воспитания / Адольф. Дистервег // Избранные педагогические сочинения. – М. : Учпедгиз, 1956. – 374 с.
6. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії / І. А. Зязюн. – Черкаси : Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.
7. Козловський Ю. М. Гармонізація едукативного процесу вищого навчального закладу на засадах інтегративного підходу / Ю. М. Козловський // Проблеми освіти : наук.-метод. збірник / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2015. – Вип.85. – С. 97–102
8. Мангейм К. Диагноз времени: [пер. с нем. и англ.] / К.Мангейм. – М. : Юрист, 1994. – 700 с.
9. Про статистику девіантної поведінки серед учнівської молоді. [Електронний ресурс] // Заголовок з екрану. – Режим доступу : http://teofipolrmk.at.ua/publ/rpmpk/praktichnim_psikhologam/pro_statistiku_projaviv_deviantnoji_povedinki_sered_uchnivskojji_molodi/19-1-0-172.
10. Столяренко О. В. Моделювання педагогічної діяльності у підготовці фахівця : навч.-метод. посібник / Олена Столяренко, Оксана Столяренко – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 196 с.
11. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка / В. О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1978. – 263 с.
12. Фаренік С. А. Управління як форма зв'язку теоретичних моделей і практичних рішень : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філос. наук : спец. 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії» / С. А. Фаренік. – К., 2003. – 36 с.
13. Zimny J. Samokształcenie pedagogów drogą ku efektywności pracy opiekuńczo-wychowawczej / J. Zimny // Pedagogika Katolicka. – 2015. – Nr 2 (17). – S.16–32.
14. Żmijewska E. Dialog międzykulturowy priorytetem w kształceniu nauczycieli / E. Żmijewska // Rocznik komisji inauk pedagogicznych. – Krakow, 2014. – № LXVII. – S. 51–61.

References

1. Bobalo Ju. Zaprowadzhennja ta vykorystannja Bolonsjkykh instrumentiv prozorosti v jevropijsjkomu prostori vyshhoji osvity [Tekst] / Ju. Bobalo, V. Pavlysh, A. Zaghorodnij, I. Babyn // Vyshha shkola [Tekst] : nauk.-prakt. vyd. / T-vo «Znannja» Ukrainy. – 2014. – № 1. – S. 19–31.
2. Viktorov V. Novi modeli upravlinnja osvitoju / V. Viktorov // Vyshha osvita Ukrainy. – 2005. – №2. – S. 66–71.

3. Ghaluzyns'kyj V. Pedagoghika: teoriya ta istoriya [Tekst] : navch. posibnyk / V. M. Ghaluzyns'kyj, M. B. Jevtukh. – K. : Vyssha shkola, 1995. – 237 s.
4. Ghoncharenko S. U. Ghumanizacija osvity – zaporuka vykhovannja tvorchoji ta dukhovno baghatoji osobystosti / S. U. Ghoncharenko // Dydaktyka profesijnoji shkoly : zb. nauk. prac' Khmeljnyc'kogho nac. un-tu. – Khmeljnyc'kij, 2005. – Vyp. 3. – S. 19–23
5. Disterveg A. O vysshem principe vospitaniya / Adol'f. Disterveg // Izbrannye pedagogicheskie sochinenija. – M. : Uchpedgiz, 1956. – 374 s.
6. Zjazjun I. A. Filosofija pedagogichnoji diji / I. A. Zjazjun. – Cherkasy : Cherkas. nac. un-t im. Boghdana Khmeljnyc'kogho, 2008. – 608 s.
7. Kozlovskij Ju. M. Gharmonizacija edukacijnogho procesu vyshhogho navchalnogho zakladu na zasadakh integhratyvnoho pidkrodu / Ju. M. Kozlovskij // Problemy osvity : nauk.-metod. zbirnyk / Instytut innovacijnykh tekhnologij i zmistu osvity MON Ukrainy. – K., 2015. – Vyp. 85. – S. 97–102
8. Manghejm K. Dyagnoz vremeny: [per. s nem. y anghl.] / K. Manghejm. – M. : Juryst, 1994. – 700 s.
9. Pro statystyku deviantnoji povedinky sered uchnivskoj molodi. [Elektronnyj resurs] // Zagholovok z ekranu. – Rezhym dostupu : http://teofipolrmk.at.ua/publ/rpmpk/praktichnim_psikhologam/pro_statistiku_projaviv_deviantnoji_povedinky_sered_uchnivskoj_molodi/19-1-0-172.
10. Stoljarenko O. V. Modeljuvannja pedagogichnoji dijalnosti u pidgotovci fakhivcya : navch.-metod. posibnyk / Olena Stoljarenko, Oksana Stoljarenko – Vinnycja : TOV «Nilan-LTD», 2015. – 196 s.
11. Sukhomlins'kyj V.O. Batjkivsjka pedagoghika / V.O. Sukhomlins'kyj. – K. : Radjansjka shkola, 1978. – 263 s.
12. Farenik S. A. Upravlinnja jak forma zv'jazku teoretychnykh modelej i praktychnykh rishenj : avtoref. dys. na zdobuttja nauk. stupenja d-ra filos. nauk : spec. 09.00.03 «Socialjna filosofija ta filosofija istoriji» / S. A. Farenik. – K., 2003. – 36 s.
13. Zimny J. Samokształcenie pedagogów drogą ku efektywności pracy opiekuńczo-wychowawczej / J. Zimny // Pedagogika Katolicka. – 2015. – Nr 2 (17). – S. 16–32.
14. Żmijewska E. Dialog międzykulturowy priorytetem w kształceniu nauczycieli / E. Żmijewska // Rocznik komisj inauk pedagogicznych. – Krakow, 2014. – № LXVII. – S. 51–61.

Бобало Ю. Я., доктор технических наук, профессор, член-корреспондент НАПН Украины, ректор Национального университета «Львовская политехника», e-mail: rector@lp.edu.ua,

Козловський Ю. М., доктор педагогических наук, доцент, заведующий кафедрой педагогики и социального управления Национального университета «Львовская политехника», e-mail: yuriy.m.kozlovskiy@lpnu.ua

МОДЕЛИРОВАНИЕ РАБОТЫ СО СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖЬЮ В УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ НАЦИОНАЛЬНОГО УНИВЕРСИТЕТА «ЛЬВОВСКАЯ ПОЛИТЕХНИКА»

В статье определены педагогические условия работы со студенческой молодежью в учебно-воспитательном процессе из опыта работы Национального университета «Львовская политехника», в частности предупреждение девиантного поведения в студенческой среде: создание благоприятных условий обучения и воспитания, педагогической поддержки студентов; целенаправленная и научно-обоснованная индивидуальная работа в учебное и внеучебное время, особенно в общежитиях; разработка и внедрение эффективных форм работы по профилактике девиантного поведения, пропаганда и привлечение молодежи к здоровому образу жизни; повышение правового сознания молодежи, воспитание сознательной гражданской позиции; формирование потребности в моральном самоопределении; осуществление специальной подготовки администрации и преподавателей учебных заведений по предупреждению девиантного поведения.

Ключевые слова: студенческая молодежь; моделирование; учебно-воспитательный процесс; Национальный университет «Львовская политехника».

Bobalo Yu., *Doctor of Technical Sciences, Professor, Corresponding Member of NAES of Ukraine, Rector of the National Lviv Polytechnic University, e-mail: rector@lp.edu.ua,*

Kozlovskii Yu., *Doctor of Pedagogical Sciences, Docent, Head of the Department of Pedagogy and Social Management of the National Lviv Polytechnic University, e-mail: yuriy.m.kozlovskiy@lpnu.ua*

MODELING WORK WITH STUDENTS DURING THE EDUCATIONAL PROCESS OF THE NATIONAL LVIV POLYTECHNIC UNIVERSITY

The article describes the experience and perspectives of modeling work with students during the educational process of the National Lviv Polytechnic University. The main priorities in the formation of pedagogical work at the National Lviv Polytechnic University are the demands and problems of the youth, its social formation, participation in social life and the development of recommendations to prevent and overcome crisis phenomena in certain areas of student life. It was established that overcoming such a complex socio-pedagogical problem as deviant behavior of young people involves studying the whole complex of causes of its occurrence, creating a system of preventive measures aimed at counteracting the conditions and factors of deviant behavior. The pedagogical conditions that will contribute to preventing the growth of deviant behavior in the student environment are determined: creation of favourable conditions of development, education and upbringing, pedagogical support of students in adapting to the conditions of the educational institution; purposeful and scientifically grounded individual work during the lessons and extra-curricular time, especially in dormitories; providing conditions for eliminating factors of deviant behavior (through organizational forms and teaching methods: lectures, workshops, briefings, interviews with invited specialists, counseling, communication, etc.); development and implementation of effective forms of work on the prevention of deviant behavior, promotion and involvement of young people in a healthy way of life; raising the legal awareness of the youth, raising awareness of a civic position, resolving and overcoming conflicts, formation the need for moral self-determination, moral and psychological stability as the main characterological education, abilities to refuse manifestations of deviant behavior, the implementation of special training of the administration and teachers of educational institutions to prevent deviant behavior through reasonable control and aiming of educational activity of the student at the necessary course. It is grounded that in modern information society it is necessary to organize a comprehensive approach to organizing educational work with the youth, in which we focus the emphasis on the individual characteristics of a student's personality and the establishment of an effective system of assistance to each student in his successful self-realization.

Keywords: students, modeling, educational process, National Lviv Polytechnic University.